

Forsmåede investorer lugter penge

■ Finansiell Stabilitets tidligere repræsentant i Amagerbankens bestyrelse, Steen Hove, kaster nu lys på sagen om det omstridte tabsskøn for den krakkede bank.

**JETTE AAGAARD
NIELS SANDØE**

jette.aagaard@finans.dk
niels.sandoe@finans.dk

Finansiell Stabilitets to medlemmer af Amagerbankens tidligere bestyrelse har hidtil nægtet at udtale sig om, hvorvidt de kendte til en kul-sort vurdering af krakbankens økonomi. Vurderingen blev udarbejdet af Finansiell Stabilitet, få måneder inden banken fik investorer til at indskyde 878 mio. kr. i frisk kapital. Nu åbner Steen Hove op for, at han muligvis var orienteret om vurderingen, der aldrig blev videreformidlet til investorerne. Fem måneder senere krakkede banken.

De nye oplysninger kan være belastende for Finansiell Stabilitet, mener en advokat for de forsmåede investorer.

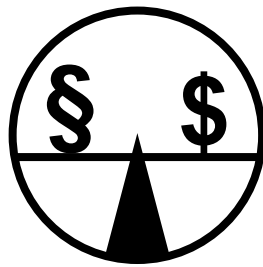
Steen Hemmingsen og Steen Hove var i sommeren 2010 udpeget af Finansiell

Stabilitet til at indtræde i bankens bestyrelse. Få måneder tidligere havde Finansiell Stabilitet udarbejdet en vurdering af bankens økonomi, der var langt mere dystert end den vurdering fra Finanstilsynet, der blev den officielle, som banken rejste penge efter.

»Om jeg har set skønnet før kapitaludvidelsen, har jeg ikke reflekteret over. Men det er ikke usandsynligt,« siger Steen Hove.

Steen Hove lægger vægt på, at han og Hemmingsen dagen inden kapitalrejsningen sendte en mail til Amagerbankens bestyrelsesmedlemmer om, at det ikke ville overraske dem, hvis en nærmere gennemgang ville vise et behov for nedskrivninger på 500 mio. kr. Og at de ikke ville udelukke, at tallet kunne blive væsentligt større. Det signal lå, ifølge Hove, inden for den reelle forskel på 500 mio. kr. og 1,1 mia. kr. mellem Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurdering, som Rigsrevisionen efter bankens krak skønnede sig frem til.

»Vi lændede os op ad de tal, som Finanstilsynet havde godkendt, og som ledelsen stod inde for. Så var vi da klar over, at Finansiell Stabilitet

OPGØRET EFTER AMAGERBANKEN

Amagerbankens kollaps i 2011 har udløst en byge af retssager mod den tidligere ledelse, Finansiell Stabilitet, Finanstilsynet og spekulanter med samlede varslede erstatningskrav for flere milliarder.

Jyllands-Posten sætter i en

havde en anden vurdering, der lå den halve mia. eller mere over. Om det var en rigtig eller forkert vurdering, forholdt vi os ikke til. Vi havde endnu ikke selv haft mulighed for at danne os en kvalificeret mening om engagementernes bonitet.«

Ifølge Steen Hove var det en holdning, som han og Steen Hemmingsen ligeledes

gav udtryk for, da bankens ureviderede regnskab for tredje kvartal blev offentliggjort uden deres godkendelse.

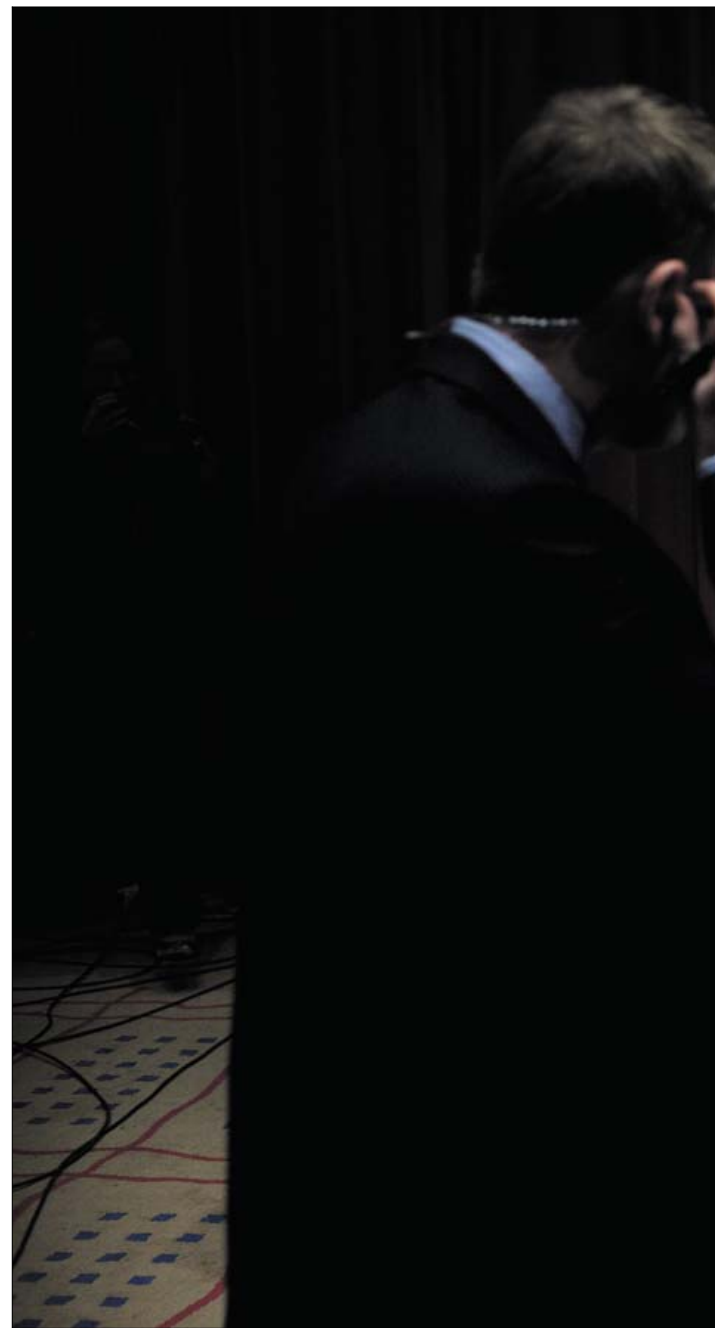
»Vi stemte som bekendt hverken for eller imod grundet manglende viden,« siger Steen Hove.

Steen Hemmingsen mener, at det er irrelevant, hvad han og Hove vidste forud for kapitalforhøjelsen.

Det er en vurdering, som de forsmåede aktionærs advokat er lodret uenig i.

»Hvis det viser sig, at de lå inde med en konkret viden om Finansiell Stabilitets vurdering og ikke bragte den videre til bestyrelsen, understreger det Finansiell Stabilitets ansvar i denne sag. Hvis bestyrelsen var blevet orienteret på ordentlig vis, havde den været tvunget til at offentliggøre sin viden. Og så havde investorerne ikke tegnet aktierne,« siger Frantz Sigersted-Rasmussen, der repræsenterer foreløbig 650 investorer, der tegnede aktier knap fem måneder inden bankens krak.

Amagerbanken er krakket med milliardtab til følge. Pressemøde med Steen Hove (tv) og Niels Heering. Arkivfoto: Niels Hougaard

Specialgruppe forudså kæmpetab for

BANKKRAK: Investorer, der skød 878 mio. kr. ind i Amagerbanken, fik aldrig advarsel om en skræmmende kreditvurdering. To store søgsmål vil sætte luppen på en afgrundsdyb forskel i synet på krakbankens økonomi.

**JETTE AAGAARD
NIELS SANDØE**

jette.aagaard@finans.dk
niels.sandoe@finans.dk

En specialgruppe på fire mand sad buret inde i et stort lokale i den lange ende af Finansiell Stabilitets lokaler, der som en udstrakt arm vendte ind i gården væk fra Amaliegade. Der hvor besøgende banker aldrig blev lukket ind.

Uden at vide det, ville de komme tæt på at forudse et bankkrak, der mindre end et år senere ville sende rystelser igennem den danske banksektor og skabe en uønsket travlhed i naboejendommen tilhørende bankernes brancheorganisation, Finansrådet.

En af de fire var Michael Ahm. Han havde netop efter 24 år i Danske Bank sagt sin stilling op som underdirektør med mangeårigt ansvar for kredit og risiko. Det var sådan en mand, som lederen af gruppen Leif Busk, med en 45 år lang bankkarriere bag

sig, ledte efter til sit nye hold. En mand med solid krediterfaring uden nogen daglig gang i et almindeligt dansk pengeinstitut. Der skulle være vandtætte skotter i forhold til Amagerbankens konkurrenter. Det var trods alt følsomme kundedata fra Danmarks niende største pengeinstitut, der blev lagt op på bordet. Kun bestyrelsen og direktionen i statens finansielle skraldespandsselskab vidste, hvad de fire mænd i lokalet ud mod gårdhaven foretog sig.

Lugten af dårlig kredit

Amagerbanken havde ansøgt om en treårig garanti fra den danske stat på 13,5 mia. kr. til brug for salg af obligationer. Kun garantien ville kunne sikre det 107 år gamle pengeinstituts overlevelse. Men blev garantien bevilget, og gik det alligevel galt, hang staten på tabet. Det var af den grund, at Finansiell Stabilitet i februar og marts 2010 satte luppen på Amagerbanken.

Leif Busk kunne nærmest

lugte dårlige kreditter, når han så papirerne. Alligevel blev han og de tre øvrige medarbejdere negativt overraskede, da de fik tilsendt dokumenterne for 35 af bankens største låneengagementer.

Ud af de undersøgte engagementer i Amagerbanken fandt gruppen problemer hos rundt regnet tre ud af fire.

Holdt liv i kunder

Tre kunder var reelt økonomisk færdige, men blev understøttet med lomme penge til at klare boligudgifter og andre leveomkostninger mod at fortsætte i spidsen for deres egne selskabers vanding mod den økonomiske undergang. I næsten en tredjedel af engagementerne lånte Amagerbanken kunderne penge til at kunne betale renter til banken. I lige over en fjerdedel af engagementerne gik banken skridtet videre og købte andre bankers lån over på egne bøger eller betalte renter på lån i andre pengein-

stitutter for at forhindre en konkursbegæring mod kunden. I andre tilfælde havde banken "parkeret" økonomisk nødlidende ejendomme hos personer, der ikke personligt hæftede for låne. Og i en femtedel af engagementerne var der et større element af valutaspekulation.

Brændstrups kasketter

Fra top til bund i hele processen optrådte bankens direktør med talrige kasketter og i forskellige funktioner, hvor han reelt skulle kontrollere sig selv. Eller som Leif Busk skrev i sin indberetning:

"Bankens direktør Jørgen Brændstrup er også daglig leder af Erhvervsafdelingen, ligesom han indgår sammen med kreditchefen i bankens kreditkomité. Af det modtagne materiale ses, at Jørgen Brændstrup personligt har udarbejdet kreditindstillinger på mange af de store engagementer".

Og det sluttede ikke der ifølge Finansiell Stabilitets

kreditfolk, for direktøren havde også udarbejdet noter, der lå til grund for værdiansættelsen af engagementer.

Leif Busk og hans folk arbejdede ved hjælp af gammeldags kredithåndværk, som det var blevet udført igennem årtier i danske banker. Det var dog med en stor begrænsning. Godt nok havde de alle dokumenterne og mulighed for at mødes med folk fra banken. Men de havde ikke kontakt til kunderne. Deres skøn endte derfor med at blive den bedste mands gæt på en god dag. Resultatet var et bundskøn for det bedst tænkelige scenarium og så i den anden ende et tal for nedskrivningen, hvis tingene faldt uheldigt ud.

Hård konklusion

Skønnet lå klart i april 2010. Amagerbanken ville have brug for at øge sine nedskrivninger med mellem 1,7 og 2,5 mia. kr. i forhold til bankens egne opgørelser for det forgangne regnskabsår. Og så indeholdt skønnet blot nedskrivninger på halvdelen af Amagerbankens udlån.

Vurderingen blev fulgt op af en hård verbal konklusion fra Finansiell Stabilitet med en sammenligning, der ikke gav meget håb for Amager-

bankens fremtidsudsigter:

"Samlet set har gennemgangen af engagementerne givet et indtryk af dårlig kreditkvalitet, akkurat som vi oplevede det i Roskilde Bank og Fionia Bank. Samtidig har vi set en fortsat risikotagning ved opretholdelse af spekulation i derivater m.m., ligesom man i betydeligt omfang overtager engagementer fra andre pengeinstitutter for at forhindre kunders kollaps, hvilket vi ikke så i væsentligt omfang i Roskilde Bank og i Fionia Bank."

To store søgsmål

Hvis vurderingen, foretaget af de fire gamle bankfolk, var blevet offentligt kendt, var Amagerbanken blevet overtaget af Finansiell Stabilitet i sommeren 2010 ifølge de antagelser, der ligger bag to store søgsmål rettet mod Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet. Men det var ikke gruppen i mødelokalet ud til gårdhaven eller deres arbejdsgivere, som bestemte. Afgørelsen om, hvorvidt Amagerbanken kunne få lov til at kæmpe videre for sit liv, lå hos finanssektorens vagthund, Finanstilsynet. Der var dem, som skulle vurdere om banken var i stand til at opfylde de økonomiske krav til at fortsætte.

Hos Finanstilsynet kendte

REGLERNE

Individuelle garantier

En ordning, hvor solvente pengeinstitutter kan få staten til at garantere for lån med typisk tre års løbetid. Lånene kan sikre, at bankerne ikke lider likviditetsdøden. Da Amagerbanken krakkede, havde Finansiell Stabilitet udstedt for 366 mia. kr. garantier til 64 pengeinstitutter. Forrest i feltet af modtagere lå Danske Bank, der i sommeren 2009 fik en garanti på 100 mia. kr.

Betingelser for lån

Finansiell Stabilitet skal yde en individuel statsgaranti, hvis Finanstilsynet finder et pengeinstitut solvent. Men Finansiell Stabilitet har muligheder for at stille betingelser, hvis det anser dem nødvendige for et pengeinstituts overlevelse. Under halvdelen af de pengeinstitutter, som har fået en statsgaranti, er blevet stillet over for en såkaldt individuel betingelse. Og kun i Amagerbanken har Finansiell Stabilitet stillet krav om ændringer i direktionen og tildeling af vetoret til deres indsatte bestyrelsesmedlemmer.

Amagerbanken

man til skønnet fra Finansiell Stabilitet. Men ved en efterfølgende gennemgang af nøjagtigt de samme 35 engagementer kom Finanstilsynet frem til, at Amagerbanken kunne nøjes med et merbehov for nedskrivninger, og det man i fagsproget kalder solvensreservationer på bare 382 mio. kr.

Baggrunden for de forskellige resultater var to vidt forskellige udgangspunkter, hvor Finanstilsynet fulgte nogle regler og arbejdsmetoder, som fik Amagerbanken til at se økonomisk kønnere ud.

Dermed havde Amagerbanken fået retten til at trække på milliardgarantien. For ifølge reglerne var det Finanstilsynet, som suverænt afgjorde, om et pengeinstitut var solvent eller ej. Men Finansiell Stabilitet havde mulighed for at stille de betingelser, som var nødvendige for, at garantien kunne anses som ansvarlig.

Benhårde krav

Det blev de hårdeste betingelser, noget dansk pengeinstitut til dato er blevet konfronteret med for at få en statsgaranti.

I Finansiell Stabilitets top troede bl.a. bestyrelsesformand Henning Kruse Petersen, at de med deres krav re-

elt havde skrevet Amagerbankens finansielle gravsten.

Kravene indebar dels, at Amagerbanken skulle rejse mindst 750 mio. kr. i friske kontanter i løbet af blot tre måneder og en uge. Finansiell Stabilitet ville også have ret til at foretage ændringer i bankens direktion, godkende alle bankens væsentlige beslutninger og sidst, men ikke mindst, udpege to personer, som skulle vælges ind i Amagerbankens bestyrelse.

Udsigt til undergang

Henning Kruse Petersen havde fået den tidligere Midtbank-direktør Steen Hove og den forhenværende forsikringsdirektør Steen Hemmingsen til at træde ind i bestyrelsen for Amagerbanken.

For at vejlede dem omkring de mange særlige udfordringer fik de tilknyttet Finansiell Stabilitets særlige medarbejder for Amagerbanken, der, hvis det holdt stik i den mørke ende af spektret, pegede mod undergang,

Hans navn var Michael Ahm. Manden vidste, hvad han talte om. For et par måneder tidligere var han sammen med Leif Busk og to andre reelt kommet med et nedskrivningsskøn for Amagerbanken, der, hvis det holdt stik i den mørke ende af spektret, pegede mod undergang,

uanset om Amagerbanken måneder senere skulle lykkes med at rejse 750 mio. kr. i frisk kapital.

Hen over sommeren 2010 deltog Steen Hove og Steen Hemmingsen i flere bestyrelsesmøder. Men ifølge N.E. Nielsen og den øvrige generalforsamlingsvalgte bestyrelse fortalte de to aldrig noget om Ahm og Busks dystre nedskrivningsprofeti.

Nye tider

På et møde med Finansiell Stabilitet i juni 2010 blev Amagerbankens bestyrelsesformand N.E. Nielsen og direktør Jørgen Brændstrup, ifølge Finansiell Stabilitets eget referat, opfordret af den daværende næstformand, Jakob Brogaard, til at smide håndklædet i ringen og overlade banken til afvikling hos Finansiell Stabilitet.

Men Amagerbanken tog også referat fra mødet med fokus på andre detaljer. Eller som det fremgår af et referat fra et bestyrelsesmøde i banken:

”Jakob Brogaard havde givet udtryk for, at bankens nedskrivninger skulle øges væsentligt uanset Finanstilsynets vurderinger... Det var Brogaards opfattelse, at eventuelle bestyrelsesmedlemmer udpeget af Finansiell Stabilitet ville forlange merned-

skrivninger allerede pr. 30. juni uanset Finanstilsynets vurderinger”.

Der var dermed varslet nye tider for banken med Finansiell Stabilitets udpegede folk ved bordet.

To måneder senere sendte Amagerbanken et prospekt på gaden i forbindelse med en kapitalrejsning på 878 mio. kr. uden et ord eller antydning om Ahms og Busks dystre billede af Amagerbankens økonomiske fremtid.

Behov for nedskrivninger

Undervejs forsøgte N.E. Nielsen adskillige gange at få såvel Finansiell Stabilitet som Steen Hove og Steen Hemmingsen til at komme med udtalelser om forsvarligheden af den kommende kapitalforhøjelse.

Den 14. september 2010, dagen inden kapitalrejsningen, modtog Amagerbankens bestyrelse en mail fra Hove og Hemmingsen med bl.a. følgende indhold:

”Det vil således ikke overraske os, hvis en nærmere gennemgang ville vise et behov for nedskrivninger på 500 mio. kr., men vi kan ikke udelukke at beløbet bliver væsentligt større. På ovennævnte baggrund hverken kan, vil eller skal vi tage stillingen til forsvarligheden af den aktuelle emission. Kun I,

der har underskrevet prospektet er ansvarlige for dette. Det er tilsvarende jer, som skal tage stilling til forsvarligheden.”

Mindre end fem måneder senere lukkede Amagerbanken og kostede aktionærer, indskydergarantifonden og kunder med store konti et milliardtab.

Ikke relevante detaljer

Steen Hove har til Jyllands-Posten sagt, at han muligvis var orienteret om vurderingen, der aldrig blev videreført til investorerne. Men Steen Hemmingsen ønsker ikke at udtale sig om det forhold.

»Jeg vil ikke ind på detaljer, fordi jeg ikke mener, at det er relevant. Det relevante er, at det er ledelsen, som har ansvaret. Det er ikke Finanstilsynet eller Finansiell Stabilitet. Ledelsen havde ansvaret for at aflægge regnskabet. Vi indtrådte i ledelsen i september, og vi havde ingen facilitliste med under armen,« siger Steen Hemmingsen.

Hvad der juridisk er relevant vil blive afgjort i to kommende retssager, hvor småede aktionærer og Amagerbankens konkursbo vil forsøge at hente en erstatning i milliardklassen hos Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet.

RETSSAGER

Konkursboets sag

I oktober 2010 trådte bankpakke III i kraft, og staten dækkede ikke længere tab på kundernes indlånskonto ved bankkrak.

Beløb på over 750.000 kr. står for indlånerens egen risiko. Beløb derunder dækkes af Indskydergarantifonden, som findes af banksektoren.

Påstanden i søgsmålet med et tilhørende milliardkrav går på, at banken ville være gået ned inden oktober 2010, hvis offentligheden havde kendt Finansiell Stabilitets nedskrivningsskøn.

Af rent tekniske grunde, herunder Finansiell Stabilitets ønske om at kunne sende hele eller dele af regningen for et eventuelt nederlag videre til den tidligere ledelse og bankens revisorer, er det Finansiell Stabilitet, der står bag den stævning, der kommer til at indlede sagen.

Aktionærsag

Amagerbanken ville aldrig have kunnet gennemføre en kapitalrejsning, hvis investorerne havde kendt til Finansiell Stabilitets nedskrivningsskøn. Og Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet skulle have sørget for, at tallene var kommet med i prospektet. Sådan er den basale påstand i et gruppesøgsmål, der er på vej mod Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet.